

Dobrodružná církvev

O mormonech slyšel téměř každý: známe je z dětství z indiánek jako ty, kdo pěstují polygamii, z ulic českých měst jako mladé, formálně oblečené misionáře s bílým jménem na černé jmenovce nebo ze současné politiky jako církev bývalého (a zřejmě i budoucího) kandidáta na amerického prezidenta Mitta Romneye

Mormoni jsou tak populární možná i proto, že málokterá náboženská společnost má podobně dobrodružné počátky, stejně neobvyklou věrouku, tak šokující historii a podobně viditelný úspěch v současnosti. Ve společenství mormonů se zkrátka pořád něco děje. Hlavní reprezentantka tohoto společenství – Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů, která vznikla v USA před 180 lety – i o své misii hovoří jako o dobrodružství.

Snad základní charakteristikou současných mormonů je slušnost. Téměř čtrnáctimilionové celosvětové společenství dnes tvoří obvykle přátelští, čestní a solidní lidé, kteří se snaží žít podle morálních zásad a budovat stabilní vztahy v manželstvích, rodinách i v církvi. Rodiny mormonů mají často nadprůměrný počet dětí. Rodiče se jim hodně věnují a podnikají s nimi řadu aktivit, hlavně sportovních (kolektivní sport a rodinná turistika jsou v mormonském společenství tradičně ceněny). Také místní mor-

čerství během jeho vývoje a navíc neplatí v oblasti teologie. Je řada odlišností, které odsouvají mormonskou církev nejen mimo protestantismus, ale i mimo tradici společnou všem křesťanům.

Počátek mormonského společenství se nachází v době silného náboženského vzrušení, jehož výsledkem byla nově christianizovaná americká společnost. Protestantské církve ve Spojených státech pořádaly v prvních desetiletích 19. století evangelizační kampaně, které obrátily statisíce lidí ke křesťanským hodnotám, a zformovaly tak americkou společnost do podoby, jež v podstatě přetrvává dodnes. Uprostřed tohoto náboženského vzrušení se samozřejmě dařilo myšlenkám na konec světa, spojeným s druhým příchodem Krista, a na totální obnovu církve, která by těmto apokalyptickým událostem předcházela. S těmito myšlenkami také vznikla roku 1830 ve státě New York nová Církev Kristova, předchůdkyně současné Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů.

Zdeněk Vojtíšek

Doc. PhDr. Zdeněk Vojtíšek, Th.D. je religionista. Působí jako vedoucí katedry religionistiky Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Je také šéfredaktorem religionistického časopisu Dingir a autorem knihy Nová náboženská hnutí a kolektivní násilí.

O autorovi

Vítězství zla

Základní ideou této nové církve byl předpoklad, že celé křesťanstvo odpadlo od Ježíšova poselství, a že je tedy třeba navázat na prvotní Ježíšovu církev a znovu ji ustanovit. Podle této myšlenky ovšem prvotní církev kupodivu nepůsobila

Ozbrojený dav, který do vězení pronikl, oba bratry zabil dříve, než mohli být souzeni

monské kongregace (sbory) vykazují množství sportovních a společenských aktivit. Pokud vezmeme v úvahu také hojná vzdělávací setkání a – u amerických mormonů obvyklé – studium na mormonské univerzitě, zjišťujeme, že církev je schopna naplnit mimopracovní čas svých členů téměř beze zbytku.

Slovo moudrosti

Stravovací a zdravotní návyky mormonů upravuje tzv. Slovo moudrosti (zapsané v 89. oddílu posvátné knihy Nauka a smlouvy). Na jeho základě nekouří, vyhýbají se škodlivým látkám a nepijí alkohol ani horké nápoje, což se v praxi týká především černé kávy a čaje. Slovo moudrosti také doporučuje požívání masa jen „s mírou“. Podle církevních materiálů jsou na základě tohoto zdravějšího způsobu života mormoni méně nemocní a déle žijí. Mormonská církev ovšem projevuje starost nejen o své příslušníky, ale i o svět kolem sebe. Zvláště ve Spojených státech je známá svou humanitární prací především ve prospěch chudých a lidí v momentální sociální nouzi.

Pokud k mravním zásadám, důrazu na rodinu, na střídmy způsob života a na společenskou angažovanost připočteme ještě poněkud přímocharý, fundamentalistický pohled na svět, vychází nám, že mormoni jsou zvláště ve své americké vlasti sociálně velmi podobní evangelikálům, tedy probuzeným (nebo také znovuzrozeným) protestantským křesťanům, kteří tvoří v USA značnou část obyvatelstva (v některých státech dokonce jeho většinu). Tato podobnost je ovšem výsledkem velké proměny mormonského spole-

♥ Zjevení Moroniho Josephu Smithovi

Hlavní sídlo Fundamentalistů
poblíž Eldorada v Texasu

Polygamní mormoni

O polygamii mormonů se občas dozvídáme dodnes. Nejedná se ale o hlavní mormonské společenství s názvem Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů, ale o jinou, podstatně menší náboženskou skupinu, která si dala jméno Fundamentalistická církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů. Důvodem vzniku této církve byl nesouhlas s opuštěním polygamní praxe. Dodnes je v této církvi mnohoženství

praktikováno, byť tak, aby to nebylo – pokud možno – zákonem postižitelné. Poslední vůdce fundamentalistické církve Warren Jeffs byl roku 2007 odsouzen za znásilnění a na svou funkci (alespoň formálně) rezignoval. Následujícího roku provedly texaské úřady nájezd na sídlo těchto polygamních mormonů a odebraly rodičům celkem 468 dětí. Soud ovšem nařídil jejich navrácení.

v oblasti Středomoří, jak to známe z historie, ale v Americe. Právě tam ji prý Ježíš po svém vzkříšení založil na základě svého zvěstování místním obyvatelům. Ti měli být potomky Izraelců, kteří se kdysi ze své palestinské vlasti zázračně přeplavili do Ameriky a vytvořili v ní pozoruhodnou kulturu. Po dvou stech letech míru a harmonie po Ježíšově návštěvě se mezi americkými křesťany ovšem rozhořela válka. Na jedné straně v ní stál kmen vesměs špatných Lamanitů a na druhé straně kmen zbožnějších Nefitů. Pro svou přece jen nedostatečnou spravedlnost byli Nefité podle tohoto vyprávění nakonec Lamanity vyhubeni. Poslední Nefita, prorok Moroni, ukryl před svou smrtí někdy kolem roku 421 zlaté desky, na něž jeho otec Mormon vypsál dějiny Nefitů a Lamanitů. Zlí Lamanité tedy v zápase s Nefity zvítězili a dnešní mormoni věří, že původní americké indiánské obyvatelstvo je z velké části tvořeno právě jejich potomky.

Příběhy Nefitů a Lamanitů tvoří základ knihy Mormon, která dala příslušníkům nově vzniklé Církve Kristovy nejprve posměšné, pak všeobecně přijímané jméno. Údajný objev zlatých desek, na nichž měl být text této knihy zapsán, ohlásil mladík jménem Joseph Smith (1805-1844), a podnítil tak vznik mormonského náboženství. K objevu těchto desek prý Joseph vedl sám vzkříšený Moroni. Návštěvu

Vysmívavý posvátný spis

Zlatými deskami se Joseph Smith údajně zabýval sedm let: roku 1823 mu je Moroni prý poprvé ukázal a roku 1828 začal Joseph pomocí kouzelných kamenů překládat text na zlatých deskách z egyptštiny do angličtiny. Po dokončení tohoto zázračného překladu roku 1829 prý Joseph zlaté desky odevzdal Moronimu zpět a anglický text nechal vytisknout. Na základě této knihy vznikla 6. dubna 1830 Církev Kristova, kniha Mormon se stala jejím základním posvátným spisem a Joseph Smith začal v církvi působit v roli proroka a vůdce. Návaznost na počátky křesťanství prokazovalo v nové církvi obnovení kněžství: Joseph Smith a jeho nejbližší spolupracovník Oliver Cowdery byli údajně nejprve vysvěceni zjeveným Janem Křtitelem do nižšího, tzv. Aronova kněžství, a později zjevenými apoštoly Petrem, Jakubem a Janem do vyššího, tzv. Melchisedechova kněžství. V posloupnosti po Smithovi a Cowderym jsou mormonští muži vysvěcováni až doposud.

Život nové církve byl v prvních desetiletích poznamenán neustálým putováním. To bylo způsobeno jednak hledáním nového Sionu, tedy místa, na němž se s touto svou pravou církví měl setkat při svém brzkém druhém příchodu Kristus, jednak pronásledováním ze strany nemormonského okolí. Pronásledování bylo zvláště v některých časových úsecích značné a vedlo první mormony na západ do stále méně osídlených částí kontinentu. Navzdory těžkému konfliktu s okolím (ale svým způsobem i díky jemu) mormonská církev poměrně rychle rostla. Tvořili ji především chudší lidé, kteří v těsném společenství mormonů získávali možnost živnost nebo uplatnit své produkty. Vzájemné podpoře sloužila i banka, kterou mormoni založili v Kirtlandu roku 1836; hned následujícího roku ale banka zkrachovala, pověst mormonů značně utrpěla a Joseph Smith musel zaplatit

Moroniho ovšem nebyly prvním zjevením Josepha Smitha. Již v 15 letech ho podle vlastních slov oslovili společně Bůh Otec a Ježíš, oznámili mu, že všechny církve jsou špatné, a pověřili ho založením pravé, obnovené církve, která má přivítat Ježíše při jeho brzkém druhém příchodu.

Tisíc mil dlouhá cesta mormonských pionýrů si vyžádala řadu obětí na životech

◀ Pomocí kouzelných kamenů vidí Joseph Smith egyptské hieroglyfy na zlatých deskách jako anglický text

covém Chicagu). Joseph Smith se stal jeho starostou. Mormoni ekonomicky velmi posílili a vystavěli honosný chrám. Napětí mezi nimi a menšinou starousedlíků (podporovatelů i několika odpadlíků z mormonského společenství) vyvrcholilo v souvislosti s aférou kvůli vztahu Josepha Smitha k ženám. Na ospravedlnění svých mimomanželských styků přijal Joseph Smith roku 1843 zjevení, jímž je mu

Více se o mormonech a jejich církvi můžete dozvědět na českých internetových adresách <http://cjkspd.blogspot.com> a <http://www.mormon.cz>. Oficiální mormonské stránky v angličtině mají adresu <http://www.lds.org>. Mormonský genealogický archiv je dostupný na adrese <http://www.familysearch.org>. Z české literatury o mormonech je možné doporučit knihu Tomáše Novotného *Mormoni a Děti Boží* (Votobia 1998). Církvi Ježíše Krista Svatých posledních dnů se několikrát zabýval religionistický časopis Dingir; v čísle 3/2001 jí dokonce věnoval celé téma. Číslo je dostupné na adrese www.dingir.cz/archiv/Dingir301.pdf.

trým pronásledováním ze strany vlády Missouri, na jehož hranicích město Nauvoo leží. Z nástupnického boje vyšel vítězně Brigham Young (1801-1877). Konsolidoval otřesenou církev, uza-

pokutu za nezákonné podnikání. Díky blízkým vztahům v nové církvi byla úspěšná i mormonská zahraniční misie, a to především na britských ostrovech. Tamní nově získaní mormoni se často vydávali do Ameriky a mormonské společenství bylo schopné poskytnout těmto imigrantům zázemí a podporu.

Příčin konfliktů a pronásledování bylo mnoho. Intelektuálové a duchovní se vysmívali příběhu o objevení a překladu zlatých desek a odsuzovali Knihu Mormon jako historicky nepravdivou a jako napodobeninu Bible (formální podoba textu a jeho dikce skutečně připomínají Bibli). Joseph Smith byl považován za lháře a falešného proroka, mormoni byli vysmíváni kvůli svému očekávání konce světa a nenáviděni pro svou pýchu na to, že jsou svatí, že jejich muži jsou kněžími a že dohromady tvoří jedinou pravou církev, zatímco jiné církve Bůh zavrhnul. Mormoni provokovali své okolí také extatickými projevy při bohoslužbách a vyprávěním o zázračných uzdraveních, zjeveních a prorocích. Patrně nejtěžší konflikty ale vznikaly tehdy, když se mormoni usídlili na jednom místě, v počtu převýšili nemormony v okolí, při volbách prosadili své zástupce do místních úřadů a následně se pokusili vnutit svůj způsob života i ostatním. Semknuté mormonské společenství totiž nebylo v poměrně řídké osídlených Spojených státech bezvýznamné (Joseph Smith se dokonce pokusil kandidovat na amerického prezidenta). Výsledkem zápasu proti němu byly nejen majetkové škody a vyhánění, ale i oběti na životech na obou stranách, hlavně ovšem na té mormonské.

Smrt kvůli mnohoženství

Nejtěžší konflikt vznikl ve 40. letech 19. století v městě Commerce v ohybu řeky Mississippi ve státě Illinois, které mormoni přejmenovali na Nauvoo (Nádherné). Díky misii a přistěhovalectví mormonů se město rychle rozvíjelo a dosáhlo 12 tisíc obyvatel (bylo tehdy snad druhým největším městem USA po patnáctitisí-

Intelektuálové se vysmívali příběhu o objevení a překladu zlatých desek a odsuzovali Knihu Mormon jako historicky nepravdivou

dovoleno mnohoženství (v jazyce mormonů „plurální manželství“). Existence tohoto zjevení (které dnes tvoří 132. oddíl posvátné knihy Nauka a smlouvy) měla být původně známa jen omezenému počtu mormonů. Jeden z mormonských odpadlíků ovšem otiskl zprávu o zjevení v místních novinách Nauvoo Expositor a vzbudil velké pohoršení mezi nemormony i běžnými mormony. Z pozice starosty nechal Joseph Smith tiskárnu a výtisky novin zničit. Pobouření kvůli tomuto činu mělo za následek zatčení jeho a několika dalších představitelů mormonů. Joseph a jeho bratr Hyrum pak byli vzati do vazby v blízkém městě Carthage. Ozbrojený dav, který do vězení 27. června 1844 pronikl, ovšem oba bratry zabil dříve, než mohli být souzeni.

Po nečekané a brzké smrti zakladatele se hnutí ocitlo v těžkém zápase o nástupnictví. Krize byla ještě zhoršena rozkoly v církvi a vznikem nepřátelských konkurenčních církví a hlavně os-

vřel příměří s úřady a připravil cestu mormonů na západ. Touto cestou chtěli mormoni uniknout nepřátelství a pronásledování. Hlavní skupina mormonů (rozptýleně žili mormoni i na jiných místech Spojených států a v Evropě) postupně opustila Nauvoo a její chrám byl roku 1848 krátce po vysvěcení zničen.

Nehostinná poušť, nový domov

Odchod na západ chápali příslušníci Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů jako obdobu izraelského exodu z nepřátelského Egypta do zaslíbené země a Brighama Younga měli za novodobého Mojžíše. Hlavní vlny exodu probíhaly v letech 1847 a 1848 a navzdory pečlivé přípravě si cesta dlouhá asi tisíc mil (1 600 km) a vedoucí neobydlenou krajinou vyžádala oběti nesmírného utrpení i mnoha životů. Putování těchto mormonských pionýrů na západ patří dodnes k nejvíce obdivovaným úsekům amerických dějin.

Chrámů Církve

Chrámů Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů je na celém světě zatím 131. Většinou se jedná o velké stavby s odvážnou architekturou. Chrámové obřady jsou sice nepřístupné, ale existuje o nich řada svědectví od mormonů, kteří ze své církve odešli. Z těchto svědectví lze dovodit, že chrámové obřady mormonů jsou v mnohém podobné obřadům svobodných zednářů. V době vzniku církve bylo neveřejné společenství zednářů ve Spojených státech velmi rozšířené. Jeho příslušníci pravděpodobně byli i první představitelé mormonů.

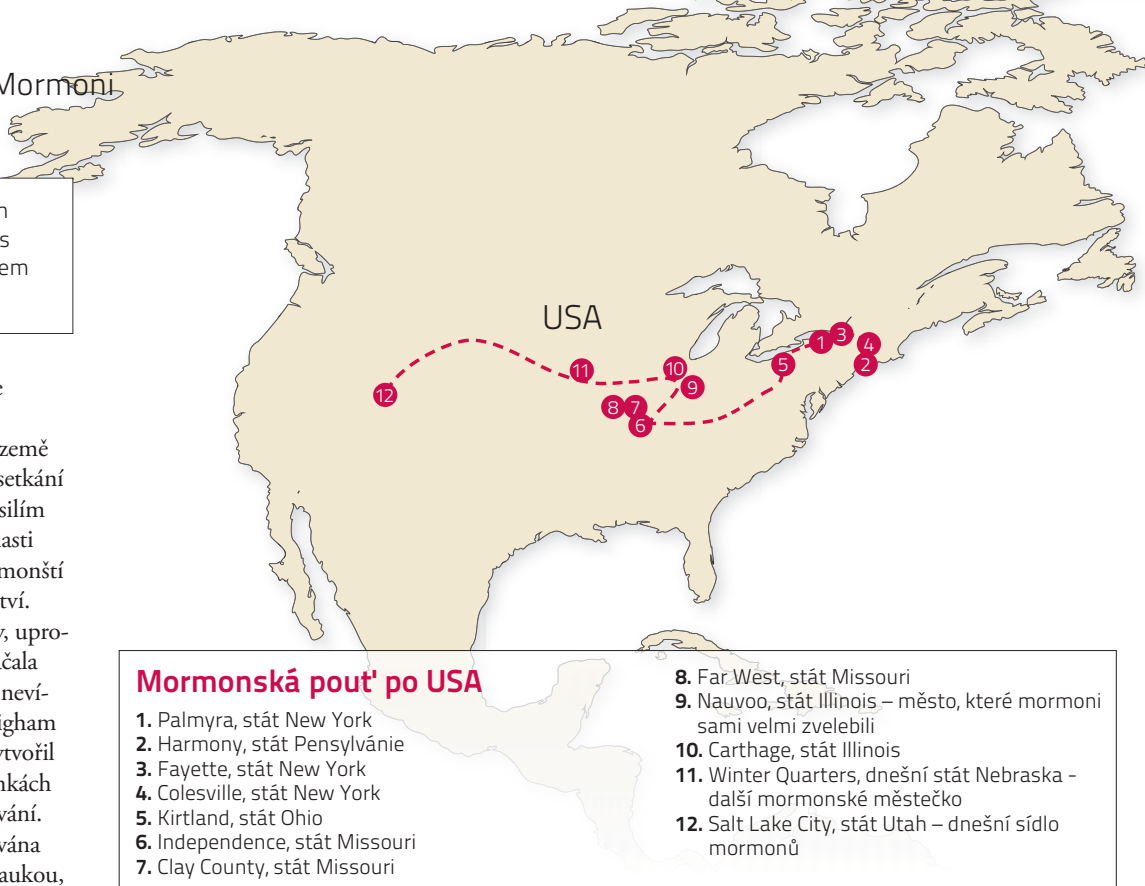

V čele světové Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů stojí od roku 2008 Thomas Spencer Monson (*1927). Je již 16. prorokem a prezidentem církve.

První vlna mormonských uprchlíků se zastavila v oblasti Velkého solného jezera. Brigham Young tam zabodnutím hole do země označil místo budoucího chrámu, a tím i setkání s Kristem na novém Sionu. Nesmírným úsilím a navzdory polopouštnímu charakteru oblasti i počáteční nepřízní přírody vytvořili mormoni uprchlíci během let prosperující společenství. Jeho centrem se stalo město Salt Lake City, uprostřed něhož, na předem určeném místě, začala roku 1853 stavba dalšího, rozměry dosud nevídaného chrámu. Nesnázím prvních let Brigham Young čelil přísným řízením své církve. Vytvořil tak jakousi teokracii, jež v těžkých podmínkách udržovala kázeň a motivovala k sebeobětování. Teokracie byla – kromě jiného – podporována např. i doktrínou o „smíření krve“, tedy naukou, podle níž mohou být zvláště závažné hříchy vykoupeny nikoli pouze duchovně krví Kristovou, ale i fyzicky krví samotného hříšníka, pro něhož je lepší zemřít, než za svůj hřích věčně trpět.

Konflikty s americkou společností ovšem doléhaly i do této vzdálené oblasti. Jejich nejzávažnější podobou byla válka mezi americkou federální vládou a mormony v letech 1857–1858 (tzv. utažská válka), v níž mormoni našťastí v podstatě bez bojů ustoupili vládním požadavkům. Během této války se ale mormoni dopustili vražedného násilí asi na stovce dříve odzbrojených pionýrů a jejich ženách a dětech (tzv. Masakr na horských lukách). Okolnosti masakru nejsou zcela známy, ale velký podíl na něm patrně měla napjatá válečná atmosféra a strach mormonů z dalšího vyhánění.

Joseph Smith (1805–1844), zakladatel Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů

Mormonská pout' po USA

1. Palmyra, stát New York
2. Harmony, stát Pensylvánie
3. Fayette, stát New York
4. Colesville, stát New York
5. Kirtland, stát Ohio
6. Independence, stát Missouri
7. Clay County, stát Missouri

8. Far West, stát Missouri
9. Nauvoo, stát Illinois – město, které mormoni sami velmi zvelebili
10. Carthage, stát Illinois
11. Winter Quarters, dnešní stát Nebraska – další mormonské městečko
12. Salt Lake City, stát Utah – dnešní sídlo mormonů

Náprava pošramoceního renomé

Ačkoli konflikty s většinovou americkou společností se např. kvůli mnohoženství mormonů v dalších letech ještě několikrát rozhořely, přece jen protestní postoje mormonů (a zvláště jejich dalších generací) a represivní snahy amerických úřadů postupně slábly. Izolaci mormonského společenství v podstatě ukončila transkontinentální železnice, jejíž obě větve se setkaly právě na území mormonů roku 1869. Bolestné spory s americkými úřady kvůli polygamii ukončilo zjevení čtvrtému proroku mormonů Wilfordu Woodruffovi v roce 1890 (jako tzv. Manifest – anebo také Oficiální prohlášení – je toto zjevení publikováno jako součást posvátné knihy Nauka a smlouvy). Na základě tohoto zjevení není „plurální manželství“ v Církvi Ježíše Krista Svatých posledních dnů nadále praktikováno. Záležitost pak uzavřela amnestie amerického prezidenta, udělená roku 1894 všem mormonům, kteří žili v polygamii.

Renomé si u mnoha Američanů mormoni získali slavnostním otevřením chrámu v Salt Lake City roku 1893. Velikost chrámu, budovaného ve velmi nesnadných podmínkách po čtyřicet let, bere dech i dnešním návštěvníkům. Ovšem skutečně konkrétním krokem k začlenění mormonů do americké společnosti se stalo přijetí státu Utah

s většinově mormonským obyvatelstvem a s hlavním městem Salt Lake City do svazku Spojených států roku 1896. Poslední výrazný impuls dostalo postupné smířování kdysi ostře nepřátelských postojů mormonů a nemormonů díky dalšímu Oficiálnímu prohlášení. Jím církev roku 1978 deklarovala odstup od rasistického výkladu svých doktrín a od diskriminace svých (do té doby nemnohých) černošských členů. Plně společenské přijetí mormonů jejich americkými spoluobčany bylo v tomto století vyjádřeno pověřením Salt Lake City organizací zimních olympijských her roku 2002 a nakonec i výše zmíněnou prezidentskou kandidaturou organizačního šéfa těchto her Mitta Romneye před dvěma lety.

Křesťanství nekřesťané

Zatímco z hlediska sociologie můžeme hovořit o dnešním mormonském společenství ve Spojených státech i kdekoli na světě jako o další z mnoha církví, z hlediska teologie je mezi Církví Ježíše Krista Svatých posledních dnů a křesťanskými církvemi hluboká propast, která se časem zmenšila jen málo. Opuštěna byla sice nauka o polygamii, která je z křesťanského hlediska skandální, nebo obecně velmi problematická nauka o smíření krve, jiné překážky

Mormoni v ČR

První misionář přišel na území dnešní České republiky již za Rakouska-Uherska roku 1884, ale soustavná misijní práce začala u nás až roku 1929. Trvala ovšem jen do roku 1938 a po válce byla obnovena pouze na čtyři roky – komunistická vláda misii roku 1950 zlikvidovala a několik desítek českých mormonů se pak

dlouhá desetiletí scházelo tajně. Roku 1985 pro ně bylo velkým povzbuzením otevření chrámu ve Freibergu v komunistickém východním Německu. V roce 1990, těsně po „sametové revoluci“, byla Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů registrována českým ministerstvem kultury. Má asi dva tisíce členů.

začlenění mormonského společenství mezi křesťanské církve ale dosud přetrvávají.

Důležitý rozdíl nacházíme hned v pojetí Boha. Oproti křesťanskému konceptu troj-jediného Boha věří mormoni v existenci tří samostatných božských bytostí, které tvoří harmonicky spolupracující „velkou vedoucí radu všehomíra“ v čele s Otcem (takto to uvádí např. základní věroučná kniha „Studium článků víry“, sepsaná jedním z apoštolů mormonské církve Jamesem Talmagem poprvé roku 1899). Zatímco křesťané na základě Bible věří, že Bůh je duch, podle Talmage mají dvě z božských samostatných bytostí, Otec a Syn, „těla z masa a kostí“ a „podobu a postavu dokonalých lidí“.

Podobnost božího a lidského těla vyplývá z předpokladu, že Bůh Otec je „oslaveným a zdokonaleným člověkem“ (jak je uvedeno např. v církevní knize „Zásady evangelia“). Rozdíl mezi Bohem a člověkem je tak hlavně v tom, že Bůh postoupil dále v zákonitém procesu, který začíná i končí v nebi. Na začátku tohoto procesu vzniká duchovní bytost, pak získává fyzické smrtelné tělo, pokud v tomto fyzickém těle obstojí jako spravedlivá, je po smrti vzkříšena, získává nesmrtelné tělo (stává se Bohem) a jako Bůh pak plodí další duchovní bytosti. Ty se zase mohou stát Bohy a tento proces se dále opakuje. Jak roku 1840 výstižně napsal Lorenzo Snow, jenž se později stal pátým prorokem a prezidentem mormonské církve, „jaký je člověk, i Bůh kdysi byl, jaký je Bůh, i člověk se může stát“. Počet Bohů tedy není v mormonismu omezen.

Křest za mrtvé

Bohem se ovšem může stát jen ten člověk, který je při posledním soudu určen pro tzv. celestiální (nebeské) království. Podmínkou pro to, aby soud dopadl takto příznivě, je vedle poslušnosti přikázání (mezi něž patří např. i placení církevních příspěvků ve výši deseti procent příjmu) a vedle konání dobrých skutků také splnění chrámových povinností. Druhou destinací (druhým „stupněm slávy“) po posledním soudu je v mormonismu tzv. pozemské (terestriální) království. Je určeno pro ty, kdo přijali mormonský křest až po smrti, a také pro vlašné mormony, kteří své chrámové povinnosti nesplnili. Třetím královstvím je podzemské (telestiální), v němž budou jako v pekle trpět hříšníci, kteří mohli přijmout, ale nepřijali mormonské učení ani za života, ani po smrti. A konečně čtvrtou možností, kam se člověk může dostat po posledním soudu, je království temnoty. Je určeno těm, kteří se vědomě postavili na stranu Satana.

Jak je patrné z předchozích vět, velkou roli pro dosažení vyšších „stupňů slávy“ hrají chrámové obřady. Mormonské chrámy jsou nepřístupné nemormonské veřejnosti a i mormoni musejí splnit řadu podmínek, než od církevního nadřízeného získají doporučení k tomu, aby mohli vejít do chrámu. Jedním z chrámových obřadů je sňatek na věčnost. Je nutný pro vstup do nejvyššího, celestiálního království, a tedy pro věčné přebývání celé rodiny v přítomnosti Boha

Ústřední chrám Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů v americkém městě Salt Lake City byl vystavěn v letech 1853–1893

a Ježíše Krista. Pouze tento sňatek (v dřívějších „polygamiích“ dobách vícenásobný) zajišťuje manželům a manželkám, aby se po smrti stali Bohy a plodili nebeské duchovní děti. Jiným chrámovým obřadem je křest za mrtvé, vykonávaný za ty, kdo neměli možnost stát se za života mormony. K vykonání křtu za mrtvé je třeba znát jejich základní biografické údaje. Z tohoto důvodu se mormoni pilně věnují genealogii a získávají potřebná data v matrikách a na hřbitovech. Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů proto vlastní největší genealogický archiv na světě.

Spíš srdcem než rozumem

Pojetí Boha, určení člověka, obřady a další prvky víry mormonů jsou odlišné od tradičního křesťanství především proto, že nauka Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů vychází většinou z jiných posvátných spisů než křesťané. Společným spísem je jen Bible, která je podle 8. článku víry mormonské církve „slovo Boží, pokud je správně přeloženo“. Skutečně správný překlad ovšem může podle Talmage poskytnout jen ten, kdo má „ducha proroka“. Tak některé části Bible přeložil sám Joseph Smith. Slovem Božím je podle téhož článku víry i Kniha Mormonova. Do kánonu posvátných spisů ovšem patří i mladší knihy: výše připomenutá kniha Nauka a smlouvy,

vznikající od 30. let 19. století a postupně doplňovaná o další zjevení, a svazek Drahocenná perla.

Na začátku tohoto článku se s uznáním a obdivem píše o mormonském společenství. Malý výlet po historii a věrouce Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů se zmínkou o společenství také uzavírá. Je totiž třeba zdůraznit, že pro mnoho mormonů je jejich víra spíše záležitostí náboženského citu a touhy po příslušnosti ke společenství slušných lidí, než záležitostí znalosti historie a věrouky vlastní církve a rozumových úvah nad těmito fakty. A právě smysl pro vytváření společenství a pro jeho dynamiku je pravděpodobnou příčinou misijního úspěchu, jemuž se Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů těší. ■

Seriál: Sekty a náboženství

Tento článek je šestnáctým ze série textů o náboženstvích, světových hnutích, sektách a jejich duchovních vůdcích.

Svět 1/10 – Mimoszemšťané hovoří k lidem

Svět 2/10 – Návrat k pohanickým kořenům

Svět 4/10 – Nebesa dovolují zabíjet

Svět 6/10 – Pravosláví: Cesta ke zbožštění

Svět 9/10 – Mormoni: Dobrodružná církev